

N:o 11.

Af Herr Wallenberg: Om antagande af förändrade bestämmelser för Riksbankens sedelutgifningsrätt.

Då frågan om *banksedelutgifningsrätten* med allt skäl kan sägas stå på dagordningen, då Regeringen sannolikt i enlighet med det beklagligen rådande föreställningssättet anser sig fritagen från att göra några förslag, som angå Riksbankens konsolidering, och då Riksdagen, utan att år 1871 bifalla min motion N:o 30 »om ändring af bankoreglementets stadganden rörande metalliska kassan och banksedelutgifningsrätten», behagat vid 1872 års riksdag uti den delen som angick metalliska kassan gilla och tillämpa de af mig uttalade åsikter, så anser jag mig manad att nu framställa förslag till ordnandet af Riksbankens sedelutgifningsrätt på ett mera enkelt sätt, men på bättre betryggande grunder än de hittills gällande.

Det var ingenting annat än förenkling jag begärde 1871, då jag föreslog borttagandet ur bankoreglementet af ett sådant stadgande, hvarigenom bankens *bokfordringar* hos utländska bankirer och af banken uppköpta vexlar lydande å utländskt mynt förklarades skola »anses» såsom bankens *metalliska kassa*. I stället för alla dessa besynnerligheter sattes uti 1872 års bankoreglements § 5 följande enkla och tydliga bestämmelse: »Såsom metallisk kassa anses och beräknas allt Riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt silfver- och guldmynt samt omyntadt silfver och guld». Låt oss hoppas att föreskrifterna för Riksbankens sedelutgifningsrätt må komma att erhålla en lika tydlighet.

Innan jag går vidare ber jag att få kasta en blick tillbaka på de bestämmelser, som under 33 år förekomma uti bankoreglementena. De vittna icke om någon synnerlig stadga i åsikter, men bevisa att man ansett noggranna föreskrifter behöfliga. Ehuru man å ena sidan velat

gifva en, till siffran vidsträckt sedelutgifningsrätt, har man strax derefter med »afkortningar» sökt minska den beviljade sedelutgifningsrätten.

År 1840 bestämdes, att såsom sedelstock skola hädanefter upptagas och anses alla bankens förfallna skulder. Vidare förekommer: »då metalliska kassan ej öfverstiger $\frac{2}{5}$ af sedelstocken må denne sistnämnde i intet fall genom någon af bankostyrelsen beroende åtgärd ökas.» Här finner man således att sedelstocken icke till sitt belopp var beroende af någonting annat än *metalliska kassan*. Man hade då den bekanta proportionen 2 till 5 såsom hufvudgrund för sedelutgifningsrätten, och så rymliga voro föreskrifterna, att, ifall denna proportion rubbades genom andra förhållanden än som vållades af bankofullmäktiges åtgärder, det icke ansågs såsom någon öfverträdelse af bankoreglementet. För öfrigt ansåg man på den tiden alla bankens förfallna skulder likasom om de hade utgjorts af *utelöpande banksedlar*. Man har nu kommit till full insigt derom, att bankens förfallna skulder trycka mycket olika på bankens kassa.

År 1845 infördes den viktiga bestämmelsen, att Riksbanken berättigades att *utöfver* metalliska kassan kunna utgifva banksedlar till belopp *Tjuju millioner Riksdaler Banko*. Denna bestämmelse tillkom måhända med anledning af det förödeme som då gafs i den engelska banklagstiftningen, der de många enskilda bankerna såsom privilegium tillades och förunnades en till siffran för hvarje bank för all framtid bestämd sedelutgifningsrätt. Men den hufvudsakligaste anledningen och ursäkten för en så beskaffad bestämmelse låg deruti, att Riksbanken i förhållande till de stora anspråk, som då ställdes på densamma, saknade resurser att kunna underkasta sig mera tillfredsställande grunder för sin sedelutgifningsrätt.

Emellertid synes det vara på tiden att denna till tretio millioner Kronor bestämda *sedelutgifningsrätt, på Riksbankens blotta kredit*, försvinner, och då nu snart riksbankssedlar komma att lyda å guldmynt, torde det ej sakna skäl att just nu åvägabringa denna förändring, fasthellre som inga Danska nationalbankens sedlar å Kronor få utgifvas på den Danska nationalbankens allmänna kredit.

Uti 1848 års bankoreglemente bestämdes sedelstocken sålunda:

- a) »Alla i omlopp varande banksedlar och kopparskiljemyntspolletter samt utelöpande insättningsbevis och attester.»
- b) »Alla på räkningar i depositions-afdelningen innestående medel.»
- c) »Hela summan af beviljade kreditiv som *kunna* vid anfordran disponeras.»

Häriifrån afräknas:

- 1:o kreditivet till Riksgälds-kontoret på en million Riksdaler Banko;
- 2:o utlemnade förskott till invexling af förslitna och otydliga sedlar;

3:o metalliska värdet af kopparskiljemyntspolletterna;

4:o »upplupna men outtagna räntor å de af banken upplånte medel, äfvensom lånebankens förfallna skulder.»

Med fog torde kunna sägas, att, när man beviljat banken en sedelutgifningsrätt, stor 30,000,000 Kronor, för hvilken siffra endast svaga sannolikhetsberäkningar blifvit lagda till grund, det förefaller litet besynnerligt att bland afkortningarne finna upptagna *kopparskiljemyntspolletternas metallvärde* och *förfallna ej uttagna räntor* å bankens skulder.

Uti 1851 års reglemente tillkommer att icke allenast outtagna summor å beviljade kreditiv skulle »såsom sedelstock anses», utan jemväl »alla obegagnade andelar af låneförlagen». Utur detta reglemente utslöts på begge sidor af räkningen såväl kopparskiljemyntspolletterna som ock »upplupne men outtagne räntor å de af banken upplånte medel.»

Uti 1854 års reglemente förekommer ingen förändring, hvaremot i 1858 års reglemente uppfördes bland de poster, som från sedelutgifningsrätten skola afräknas, »förskott till postremissvexlräkningen.»

Vid 1859, 1860, 1862 och 1863 årens riksdagar vidtogos inga förändringar; vid 1865 års riksdag upphörde »utelöpande insättningsbevis och attester» att inräknas bland utelöpande sedlarne. Under de fyra riksdagarne 1867—1870 vidtogos inga förändringar. Uti 1871 års reglemente upptogos för första gången utlemnade postremissvexlar såsom utelöpande banksedlar, hvaremot alla afdragsposter försvunno och följaktligen hvad som lyftes å Riksgälds-kontorets kreditiv, som allt sedan 1845 hade blifvit afräknadt från sedelstocken.

Enligt 1871 års reglemente ansågs följande såsom Riksbankens sedelskuld:

- a) utelöpande sedlar;
- b) i banken och lånekontoren innestående medel för hvilka ränta ej erlägges;
- c) obegagnade andelar af låne- och kreditivförlagen tillhörande de särskilda lånegrenarne;
- d) utelöpande postremissvexlar.

Uti 1872 års reglemante erhöillo dessa bestämmelser följande lydelse:

- a) utelöpande sedlar;
- b) på depositions- och upp- och afskrifning innestående medel, hvilka skola vid anfordran tillhandahållas;
- c) utelöpande postremissvexlar.

Man

Man kastade således vid 1872 års riksdag bort bestämmelsen att *anse de på beviljade kreditiv uttagna beloppen såsom utelöpande sedlar.*

Den bestämmelsen var införd år 1848, och man hade äntligen fått tillräcklig erfarenhet derom, att alla beviljade kreditiv omöjligen kunna till hela beviljade beloppet uttagas. Utestående summan å kreditiv uppgår sällan till mer än två tredjedelar af det beviljade beloppet, och de plötsliga fluktuationerna i denna rörelse öfverstiga nästan aldrig 10 procent af det beviljade beloppet, hvartill kommer, att i svåra tider en hvar är angelägen om att å sitt kassakreditiv hafva så mycket uttaget som möjligt för att kunna bestrida oförutsedda utgifter. Men om det beslutet att utesluta låne- och kreditivförlagen innebar en ostridig förbättring, så var det ingen förbättring att i stället insätta »de på upp- och afskrifning hos Riksbanken och Lånekontoren innestående beloppen.»

Uti 1873 års reglemente gjordes ingen förändring.

Om man uppmärksammat följer detta reglementerande alltsedan år 1845, så framgår en sträfvan att minska berättigandet att utgifva Trettio millioner kronor banksedlar på Riksbankens allmänna kredit. Man har icke velat röra vid denna siffra, som en gång blifvit nedskrifven, utan i stället har man behagat förklara och säga sig »anse» än *ett* och än *ett annat* såsom *utelöpande banksedlar.* Man måste härutinnan, som i så mycket annat, söka återvända till *det enkla*, och dertill fordras i första rummet att man *icke* för banksedelskuld anser och beräknar något annat slag af en banks förbindelser än de utelöpande banksedlarne. Vill man begränsa andra grenar af bankrörelsen, så må det ske genom att ändra andra bestämmelser i bankoreglementet, ehuru jag anser det alldeles öfverflödigt, enär jag icke har mig bekant att bankstyrelsen begått någon oförsigtighet. Deremot anser jag det oklokt att fortfarande förvirra begreppen genom att i bankoreglementet bibehålla oriktiga benämningar. Detta synes mig desto mera olämpligt, som förfaringssättet ytterst leder derhän, att man föreställer sig att Riksdagen gifvit Riksbanken en sedelutgifningsrätt af Tretio millioner kronor å Riksbankens allmänna kredit, emedan det icke varit med Riksbankens tillgångar förenligt att bestämma andra solidare grunder för sedelutgifningsrätten.

Att såsom utelöpande banksedlar »anse» statens och allmänna verks och inrättningars på räkning i Riksbanken innestående medel, förutsätter att vid en gifven tidpunkt *alla* dessa fordringsegare, staten inbegripen, skulle befinnas pank, och det lär väl ingalunda vara att befara. Lika litet torde man kunna förutsätta, att hela det å upp- och afskrifning innestående beloppet skulle af Bankens samtliga räkningshafvare blifva på

en gång uttaget. Bestämmelsen att anse såsom utelöpande banksedlar det på upp- och afskrifning i Riksbanken innestående beloppet har troligen tillkommit med anledning af det sätt, på hvilket de enskilda bankerna begagnat dylik räkning hos Riksbanken. Men vill man befria Riksbanken från häftiga fluktuationer å denna räkning, så sker det lättast genom att ur lagen af den 20 Maj 1864 angående enskilda banker utesluta deras nu varande berättigande att utgifva egna sedlar på grund af sitt tillfälliga tillgodohafvande hos Riksbanken.

Att för den stora nytta, Riksbanken bereder allmänna rörelsen genom att utgifva postremissvexlar, ålägga Riksbanken skyldighet att mot det utelöpande beloppet af sådana vexlar hålla metallisk kassa, är desto mer orimligt, som Riksbanken i anseende till postremissvexlarnes korta omloppstid på denna rörelsegren ingenting förtjenar.

Jag tillåter mig derföre vördsamt föreslå, att man tager till utgångspunkt för en förbättrad lagstiftning angående Riksbankens sedelutgifningsrätt, att *banksedel* må få vara *banksedel*, och att ingenting annat må såsom banksedel »anses». Det har icke uppkommit någon olägenhet af detta åskådningssätt, då det gällt lagstiftningen för de enskilda bankerna, ehuru de grunder, på hvilka banksedelutgifningsrätten hvilar i lagstiftningen för de enskilda bankerna, tarfva jemkningar och förbättringar.

Låt oss nu tillse hvarpå banksedelutgifningsrätten, sådan den blifvit ansedd och beräknad, grundar sig.

- a) »Metalliska kassan, bestående af allt Riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt silfver- och guldmynt samt omyntadt silfver och guld».
- b) »På utrikes ort nedsatt eller under transport derifrån varande silfver eller guld i myntad eller omyntad form».
- c) »Andra hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort innestående medel».
- d) *Trettio millioner riksdaler på Riksbankens allmänna kredit.*

Så stå sakerna för närvarande, men före 1872 års riksdag fanns ett stadgande, som medgaf Riksbanken att såsom grund för sin sedelutgifningsrätt få beräkna »beloppet af uppköpta vexlar betalbara å utrikes ort senast inom tre månader, hvilka icke till likvid förfallit eller blifvit för inkassering afsända». Icke till betalning förfallna vexlar å utländskt mynt intogs i bankoreglementet år 1845, och har stadgandet sedermera endast undergått den förändring, att återstående löpningstiden för dessa vexlar bestämdes till högst tre månader. Men år 1872 fann Riksdagen skäligt utesluta detta berättigande för Riksbanken, att anse rämmande valutor såsom en del af grunden för sedelutgifningsrätten.

Beträffande Riksbankens *bokfordringar* hos utländska banker eller bankirer, så blefvo dylika fordringar jemväl år 1845 erkända såsom grund för Riksbankens sedelutgifningsrätt.

Enligt 1848 samt 1851 års bankoreglementen tillätos Fullmäktige att hafva för bankens räkning i Hamburg innestående högst fem hundra tusen Hamburger Banco om sommaren och högst en million samma mynt om vintern. Enligt 1854 års banko-reglemente fördubblades dessa siffror till respektive en million och två millioner Hamburger Banco. Uti 1858 års bankoreglemente uteslöts all begränsning för dessa siffror.

Vid jemförelse emellan dylika *bokfordringar* hos främmande banker och bankirer samt högst tre månaders vexlar, så förekommer i afseende på säkerheten, att i förra fallet har Riksbanken endast *ett* namn att hålla sig till, men i senare fallet minst två, men rätt ofta tre namn på den vexel, som blifvit utställd på tre månaders tid och af Riksbanken inköpt. När dertill kommer, att rätt ofta dylika vexlar blifvit dragna på Riksbankens korrespondenter, så blir naturligtvis både trassent och endosent en tillökning i papperets säkerhet.

Beträffande lättheten att afyttra antingen de *korta vexlar*, som Riksbanken plägar afgifva på sina i utlandet egande *bokfordringar*, eller de *långa vexlar*, som Riksbanken inköpt, så är det otvifvelaktigt och för öf- rigt af all erfarenhet bestyrkt, att *korta vexlar* icke kunna på samma börsdag försäljas till så stora belopp som *långa vexlar*. Anledningen är helt enkelt den, att de vexelköpare, som hafva skuld att snart betala i utlandet, kunna lika väl dertill använda långa som korta vexlar, hvar- emot de vexelköpare, som vilja spekulera på kursen eller för en kort tid göra lediga penningar räntebärande, icke för dessa ändamål kunna köpa korta vexlar utan måste söka att företrädesvis tillägna sig längre vexlar.

Det är således tydligt, att om man skulle utesluta endera af dessa kategorier från grunderna för banksedelutgifningsrätten, så skulle det vara *bokfordringarne* hos främmande bankirer, som först borde uteslutas och långt förr än en välförsedd portfölj med vexlar på högst tre måna- ders återstående löpningstid. Men all anledning saknas att utesluta nå- gondera af dessa goda grunder, fast hellre som de begge kunna med för- del användas att stärka Riksbankens kassa och dessutom de längre vex- larne vanligen lemna Riksbanken en högre ränteinkomst än Riksbankens *bokfordringar* i utlandet. Man bör dessutom ihågkomma, att när Riks- banken stärker sin kassa genom att minska sina *bokfordringar* i utlandet eller genom att der afyttra i portfölj liggande vexlar, så sker detta *utan* att störande inverka på den inhemska penningemarknaden.

Ur principiell synpunkt anser jag, att en nationalbank, der guld blifvit antaget till myntfot, icke bör grunda sin banksedelutgifningsrätt på något annat än:

- a) guld i myntad och omyntad form;
- b) fordringar hos banker och bankirer i utlandet;
- c) vexlar i utländskt mynt, förfallande till betalning å utländsk ort inom tre månader.

Men för den praktiska tillämpningen i nu föreliggande fall anser jag att Riksbanken jemväl bör få, såsom grund för sedelutgifningsrätt, beräkna ett till värdet begränsadt belopp i silfver, dels emedan Riksbanken framför alla andra har befogenhet att kunna köpa och sälja äfven denna ädla metall, och dels emedan det är till lättnad för allmänna rörelsen om Riksbanken utan ränteförlust kan hålla tillräckligt förråd silfverskiljemynt. Det är alltid en bättre grund än *Riksbankens allmänna kredit*.

Då man såsom säkerhet ansett sig kunna gilla Riksbankens bokfordringar hos utländska banker och bankirer, så synes mig af samma skäl jemväl kunna såsom grund för sedelutgifningsrätten antagas och gillas sådana papper, hvilka kunna nära nog ögonblickligen förvandlas till en bokfordran hos berörde banker och bankirer i utlandet, för hvilket tillgodohafvande återigen Riksbanken enligt nu gällande stadganden kan utgifva banksedlar. Men om Riksbanken icke behöfver införskrifva guld och finner sig hafva tillräckliga bokfordringar för att kunna afgifva korta vexlar och hindra kursens stegring här hemma, så bör icke Riksbanken tvingas af reglementet att afyttra en god räntegifvande tillgång endast för att få ökade bokfordringar. Det är nog, att en så förträfflig reserv finnes till Riksbankens förfogande att vid verkligt behof tillgå, och Riksbanken bör icke förhindras att till ett begränsadt belopp grunda sin sedelutgifningsrätt på räntebärande obligationer i utländskt mynt, hvilka noteras å utländska börser. Exempelvis må tillåtas mig anföra, att Stockholms enskilda bank har såsom reserver liggande: i Köpenhamn Allmänna hypoteksbankens obligationer; i Hamburg svenska statens obligationer lydande å thaler; i Paris franska statens obligationer; samt i London Förenta Staternas obligationer. Alla dessa papper kunna i händelse af behof försäljas, hvarigenom Enskilda banken erhåller en disponibel tillgång, som kan indragas. Detta tillvägagående har visat sig vara af god nytta, särdeles vid de tillfallen då svenska statens obligationer här hemma icke kunna belånas och endast säljas till ruinerande priser. Hvad nu Stockholms enskilda bank gjort i liten skala är lika utförbart i större skala för Riksbanken och medför för

denna sistnämnda institution den synnerliga fördel, att bättre kassareserver kan Riksbanken icke erhålla, om det noga iakttages, att härtill användas endast sådana räntebärande obligationer, hvilka nästan dagligen noteras å den ort der depositionen är gjord. Andra räntebärande papper kunna vara mycket säkra med hänsyn till afkastningen, men icke destomindre trögsålda, och sådana äro för det nu uppgifna ändamålet alldeles olämpliga.

Enligt hosgående tabell (bil. A), uppsatt i öfverensstämmelse med de femsista kvartalsrapporterna för Riksbankens ställning, synes, att Riksbankens utelöpande sedlar endast hafva varierat mellan 44,317,000 och 46,113,000 R:dr, hvaremot de poster, hvilka icke äro, men enligt bankoreglementet skola såsom riksbanksedlar anses, under samma fem kvartal fluktuerat emellan 10,362,000 och 20,086,000 R:dr. Det är således påtagligt, att anledningen till de häftiga, Riksbankens rörelse mest störande fluktuationerna ligger just inom dessa siffror, och då dessa Riksbankens skulder i alla fall icke på långt när uppgå till de Tretio millioner Riksdaler nominelt, som jag ansett kunna utgå bland de grunder, hvarpå sedelutgifningsrätten hittills hvilat, så torde för Riksbankens sedelutgifningsrätt till en del andra grunder böra bestämmas.

Innan jag går att formulera det förslag till nya grunder för sedelutgifningsrätten, som jag här ofvan sökt motivera, torde det tillåtas att vidröra motsvarande förhållanden uti grannlandet Danmark, med hvilket vi blifvit så nära förbundna uti myntväsendet, att vi ej böra stå allt för långt efter uti fondering af de myntrepresentativ som kallas banksedlar.

Vilkoren för den danska nationalbankens sedelutgifningsrätt äro enligt författningen af den 20 Dec. 1873 § 1. följande: »Nationalbanken är berättigad att utgifva ett så stort belopp banksedlar, som omställningen erfordrar, emot att den

1:o har i sin ego en metallisk fond för det belopp, hvarmed utelöpande banksedlarne öfverstiga 27,000,000 kronor och icke i något fall till mindre värde än $\frac{3}{8}$ delar af hela utelöpande banksedelbeloppet och

2:o till säkerhet för den del af utelöpande sedlar, som icke motsvaras af den metalliska fonden, skall Nationalbanken hafva i sin ego lätt realisabla, goda och säkra »aktiver» efter ett förhållande af 150 kronor i aktiver för hvart 100:de kronor i sedlar.

Uti en följande § bestämmes, att »tillsvidare må en tredjedel af metallfonden utgöras af silfvertackor och främmande silfvermynt till inköpspris, dock icke öfver ett värdeförhållande till guld som 1: 15,675.»

Den närmare beskrifning på de »aktiver», som få anses såsom grundfondshypotek för de 27,000,000 kronor uti banksedlar, hvilka icke hafva något motsvarande uti den metalliska fonden, igenfinnes uti § 3 af samma författning, och utgöras de af följande:

- 1:o lån emot handfången pant;
- 2:o vaxlar på in- och utlandet;
- 3:o sådant tillgodohafvande hos Bankens korrespondenter i utlandet som är betalbart vid anfordran;
- 4:o allmänna räntebärande papper efter börskurs;
- 5:o lån emot in-teckning uti fast egendom, deraf dock aldrig större belopp än en summa af 6,000,000 kronor.

Bestämmelserna för metallfonden äro fullt tidsenliga, och deruti att man tillsvi-dare medgifvit att silfver må ingå för högst $\frac{1}{3}$:del ligger en antydning att man har för afsigt, att, sedan myntreformen blifvit genomförd, antingen minska eller alls icke erkänna silfret såsom grund för sedelutgifningsrätt. Hvad åter de beskrifna aktiverna beträffar, finner jag dem mindre tillfredsställande. Men då deraf skall inneligga 150 procent mot utelöpande sedlar, torde säkerheten vara fullt tillräcklig. Mig synes dock lämpligare, att såsom aktiver eller de värden, hvarpå sedelutgifningsrätt bör grundas, icke erkänna andra värden än sådana, som bland sedelutgifningsrättens grunder till sitt fulla värde kunna upptagas.

Hvad som tydligen först faller i ögonen uti den danska banklagstiftningen är, att lagstiftaren icke ifrågasatt att benämna eller anse någon annan Nationalbankens förbindelse för *banksedel*. Detta konkreta begrepp har icke, så vidt jag har mig bekant, uti något annat lands lagstiftning blifvit så bortblandadt som uti reglementet för vår Riksbank. Jag klandrar icke hvad som skett, emedan nöden ingen lag har, men nu är tiden inne att klargöra denna gren af bankväsendet och bortlägga alla konstlade termer.

På grund af hvad jag uti den viktiga frågan om Riksbankens sedelutgifningsrätt nu anført, hemställer jag, att Riksdagen behagade besluta att, med ändring af § 5 och § 6 mom. 2 och 3 uti Bankoreglementet, antaga följande bestämmelser för Riksbankens sedelutgifningsrätt:

- 1:o Riksbanken må ej utlemna eller i allmänna rörelsen på en gång utelöpande hålla större belopp banksedlar än som sammanlagdt i värde motsvaras af:
 - a) Riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt guldmynt samt omyntadt guld;
 - b) Riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt

silfvermynt samt ömyntadt silfver till ett sammanlagdt värde af högst Fem millioner kronor.

- c) Riksbankens hos banker eller bankirer å utrikes ort innestående medel.
- d) Riksbanken tillhöriga räntebärande obligationer eller fonder, lydande å utländskt mynt och af den beskaffenhet att de noteras å en eller flera af Europas större fondbörser, till ett sammanlagdt värde af högst Tio millioner kronor.
- e) Riksbanken tillhöriga vexlar å utländskt mynt, betalbara å utrikes ort senast inom tre månader.

Jag hemställer derjemte, att Banko-Utskottet behagade vidtaga de förändringar, som möjligen uti andra paragrafer och moment i bankoreglementet kunna erfordras för att åvägabringa full öfverensstämmelse mellan alla hit hörande stadganden.

Jag tillåter mig jemväl föreslå:

- 2:o. Att till bankofullmäktige må öfverlemnas att bestämma tidpunkten för tillämpningen af dessa grunder, dock så att de senast träda i kraft inom innevarande års utgång.

Då det inträffat och möjligen kan inträffa, att banksedelutgifningsrätten, huru rymlig den än må vara tilltagen, öfverskrides, och då uti såväl paragraf 7 af den danska författningen som uti paragraf 19 af lagen af den 20 Maj 1864 angående enskilda banker medgifves, att rättelse får ske inom en månad, hemställer jag att en ny paragraf uti bankoreglementet varder intagen, så lydande:

- 3:o. Har emot förväntan banksedelutgifningsrätten blifvit öfverskriden, skall senast inom en månad rättelse följa.

För att åskådliggöra huru banksedelutgifningsrätten skulle hafva ställt sig den 31 December 1873 med tillämpningen af de af mig föreslagna nya grunder, bifogas en tabell (bil. B.) Af densamma visar sig, att Riksbanken då skulle hafva haft en obegagnad sedelutgifningsrätt af 5,605,000 kronor, då den enligt nu gällande hade 3,733,000 kronor. Det är således ingen inskränkning af Riksbankens sedelutgifningsrätt som jag föreslagit.

Emot den uti berörda tabell upptagna siffran af 10 millioner uti obligationer kan invändas, att Riksbanken ännu icke har mer än halfva beloppet af så beskaffade obligationer, som förtjena benämningen *kassa-*

reserv. Men då herrar bankofullmäktige redan insett fördelarne af att innehafva dylika papper, kan nog rätt snart genom ändamålsenliga åtgärder den föreslagna siffran af 10 millioner kronor uppnås. För öfrigt ligger det inom möjlighetens gräns för Riksbanken att öka guldförrådet utrikes vaxelpörföljen och Riksbankens fordringar i utlandet, genom hvilka åtgärder nödig elasticitet uti sedelutgiftningsrätten är inrymd.

Om remiss till Banko-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 28 Januari 1874.

A. O. Wallenberg.

Bil. A.

Utdrag från Riksbankens kvartalsrapporter.

	1872 den 31 December.	1873 den 30 Mars.	1873 den 30 Juni.	1873 den 30 September.	1873 den 31 December.
Utelöpande bank- sedlar	45,261,825 15	46,113,179 85	44,317,155 77	45,636,542 32	44,725,616 71
Bankens skulder, som blifvit "an- sedda" såsom ute- löpande bank- sedlar	10,361,726 93	12,558,328 91	15,330,500 20	18,143,859 74	20,085,806 54

Bil. B.

a) Guld	Kronor 15,000,000: —
b) Silfver	" 5,000,000: —
c) Obligationer	" 10,000,000: —
d) Fordringar i utlandet	" 11,550,000: —
e) Vaxelpörfölj	" 8,780,000: —
	Kronor 50,330,000: —